

І. Б. Даценко

Гржебін Зиновій Ісайович

ГРЖЕБІН Зиновій Ісайович (липень 1877, м. Чугуїв, нині Харків. обл. – 04. 02. 1929, м. Ванве, pobl. Парижа) – видавець, графік. Закін. Харків. художнє училище (1899), навч. у школі Ш. Голлоші в Мюнхені, у Парижі. 1905 повернувся в Росію. Разом з М. Горьким видав три номери ж. «Художняя сатира», «Жупел», де помістив власну пародію на рос. герб і карикатуру на Миколу II, за що був заарешт. і ув'язнений на рік. Номери журналу підлягали повному знищенню. Після звільнення займався видавн. діяльністю. Один із засновників і кер. видавництва «Шиповник» (1907–16), кер. видавництва «Пантеон» (1907–12). Особливу увагу приділяв худож. оформленню книг. Зав. контори г. «Новая жизнь», один з організаторів видавництва «Всемир. лит-ра». 1919 у Петрограді створив власне видавництво. Більшовики, вбачаючи у видавн. планах Г. загрозу влас. ідеол. монополії, звинуватили його у «комерц. авантюризмі» і «контрреволюційності». Наприкінці 1920 видавництво Г. перенесене у Стокгольм. Серед зарубіж. рос. видавництв поч. 1920-х рр. видавництво Г. посідало перше місце за кількістю, розмаїттям та рівнем друков. продукції (зокрема від травня 1922 до жовтня 1923 видано 225 назв, ж. «Летопись революции»). Серед видань – твори Б. Пастернака, М. Гумільова, В. Ходасевича, Г. Іванова, М. Цветаєвої, П. Потьомкіна, О. Толстого, М. Горького. 1921 емігрував за кордон. У Берліні продовжив видавн. діяльність. Унаслідок заборони ввозити до Рад. Росії книги, видані за кордоном, та скасування договору берлін. торгпредством 1923 видавництво Г. зазнало фінанс. краху. Г. безпідставно звинуватили у шахрайстві. Значна кількість добре виданих та необхідних у Росії книг, не знайшовши реалізації у рос. діаспорі, залишилася на складі. Наприкінці 1923 сім'я Г. переїхала до Парижа, де жила в злиднях.

Рекомендована література

1. Каталог издательства З. И. Гржебина с предисловием М. Горького. Петроград; Берлин, 1921;
2. Гржебина Е. З. М. Гржебин – издатель. Т. 1. So Lanus, 1987.

Бібліографічний опис:

Гржебін Зиновій Ісайович / І. Б. Даценко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-27036>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).